

Ναυπάκτου Ιεροθέου: Ο Γέροντάς μου, ο άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Εδέσσης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιεροθέου

Ναυπάκτου Ιεροθέου: Ό Γέροντάς μου, ό άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης ΈδέσσηςΜε την εύκαιρία τής σημερινής έορτής του έν άγίοις πατρός ήμών Καλλινίκου, Μητροπολίτου Έδέσσης, του θαυματουργού, δημοσιεύω

ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία ποὺ ἔκανα στὰ πλαίσια τῶν ἐορτῶν «Δημήτρια 2020» τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου (Μπραχαμίου) τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας θὰ εἶναι, ὅπως μοῦ ἐδόθη «Ο Γέροντάς μου Ἅγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Ἑδέσσης».

Τὸν γνώριζα περίπου 20 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐφηβική μου ἡλικία καὶ στὴ συνέχεια μετὰ τὴν ἀποφοίτησή μου ἀπὸ τὴ θεολογικὴ σχολή, πῆγα κοντά του στὴν Ἑδεσσα καὶ ἔμεινα μαζί του μέχρι τὴν τελευταία στιγμή τῆς ζωῆς του, ποὺ τοῦ ἔκλεισα τὰ μάτια του.

Ἔχω γράψει ἑκατοντάδες σελίδες γιὰ αὐτόν ἀλλὰ στὴν ὁμιλία αὐτὴ θὰ τονίσω μερικά ἐκφραστικά σημεῖα.

1. Καθηγητὴς στὴν ἐμπειρικὴ θεολογικὴ Σχολή

Στόν Γέροντά μου, τόν ἅγιο Καλλίνικο, γνώρισα πάρα πολύ καλὰ αὐτό πού λέω ἔκτοτε καὶ γράφω σέ ὅλα τα βιβλία μου, ὅτι ἡ ὀρθόδοξη θεολογία εἶναι μία πνευματικὴ ἱατρικὴ ἐπιστήμη. Τό γράφω, τό λέω, τό ἔχουν πεῖ καὶ ἄλλοι αὐτό, ἀλλὰ ἐγὼ τό ἔζησα στὴν πράξη.

Λέμε ὅτι ἡ ὀρθόδοξη θεολογία δέν ὁμοιάζει μέ τὴν φιλοσοφία, οὔτε μέ κάποιες ἄλλες ἐπιστῆμες, ἀλλὰ ὁμοιάζει περισσότερο μέ τὴν ἱατρική, γιατί ἡ ἱατρικὴ θεραπεύει τόν ἄνθρωπο.

Στὴν Ἱατρικὴ Σχολή πηγαίνουν οἱ φοιτητές καὶ διδάσκονται τὴν θεωρητικὴ ἐπιστήμη, τὴν ἀνατομία τοῦ σώματος, τὴν ἀσθένεια τοῦ σώματος, τὴν θεραπεία τοῦ σώματος, ἀλλὰ δέν ἀρκεῖ κανεὶς νὰ μάθῃ θεωρητικά γύρω ἀπὸ τὴν ἱατρικὴ ἐπιστήμη, θὰ πρέπει συγχρόνως νὰ κάνῃ στὴν συνέχεια ἐργαστήρια κατὰ τὴν διάρκεια τῶν σπουδῶν καὶ μετὰ νὰ κάνῃ καὶ πρακτικὴ ἄσκηση σέ κλινικές, προκειμένου νὰ μάθῃ καὶ στὴν πράξη τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη καὶ τί θὰ πῇ ἀσθένεια καὶ θεραπεία. Καὶ ὅταν κανεὶς τελειώνῃ τὴν Ἱατρικὴ Σχολή, πηγαίνει σέ ἓνα Νοσοκομεῖο γιὰ νὰ ἐργασθῇ, νὰ λάβῃ τὴν εἰδικότητά του γιὰ πολλὰ χρόνια καὶ μετὰ γίνεται ἱατρός καὶ μπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ τό ἐπάγγελμα του.

Αὐτό ἀκριβῶς γίνεται καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία. Λέμε ὅτι ἡ θεολογία εἶναι πνευματικὴ ἱατρικὴ ἐπιστήμη καὶ τό λέμε αὐτό, ὅχι ἀπλῶς θεωρητικά, ἀλλὰ καὶ πρακτικά.

Ὅταν τελείωσα, λοιπόν, τὴν Θεολογικὴ Σχολή Θεσσαλονίκης, ὁ Μητροπολίτης Καλλίνικος μέ κάλεσε νὰ πάω κοντά του καὶ ἐγὼ ἀνταποκρίθηκα στό κάλεσμα τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἀνθρώπου. Εἶχε ἤδη ἐκλεγῇ Μητροπολίτης. Τόν γνώριζα ἀπὸ

δεκαπέντε χρονῶν, ὅταν ἦμουν στό Ἀγρίνιο, ὅπου σπούδαζα στό Γυμνάσιο, ἐνῶ κατάγομαι ἀπό τά Γιάννενα. Τέσσερα χρόνια τελείωσα στό Ἀγρίνιο, καί στήν Μητρόπολη αὐτή ὁ Καλλίνικος ἦταν Πρωτοσύγκελλος. Ἐκεῖ τόν γνώρισα τέσσερα χρόνια, καί μετὰ δεκαπέντε χρόνια στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας.

Ὅταν πῆγα κοντά του αἰσθάνθηκα ὅτι ἔφευγα ἀπό μία Θεολογική Σχολή, μία Σχολή ἀκαδημαϊκή, καί πῆγα σέ μία ἐμπειρική Θεολογική Σχολή, ὅπου θά ἔκανα τήν πρακτική μου ἐξάσκηση, ὅπου θά ἔκανα τήν πρακτική ἐφαρμογή αὐτῶν πού διδάχθηκα θεωρητικά, ὥστε νά μάθω τήν θεολογία στήν πράξη.

Ὅταν πῆγα, λοιπόν, τοῦ εἶπα τήν πρόθεσή μου νά γίνω μοναχός, ἱερομόναχος, καί ἐκεῖνος ἀμέσως μοῦ συνέστησε νά διαβάσω τό «Συμβουλευτικόν ἐγχειρίδιον» τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, δηλαδή τό «περί φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθήσεων». Αὐτό ἔδειχνε τό τί αἴσθηση εἶχε τῆς μοναχικῆς ζωῆς, πόσο μοναχός ἦταν, ὅπως θά δοῦμε καί στήν συνέχεια. Τό διάβασα αὐτό γιά νά μάθω τί θά πῇ ἡσυχαστική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Μετά ἄρχισα σιγά-σιγά νά κάνω κηρύγματα. Στήν ἀρχή ἦταν δάσκαλος χωρίς νά τό ἐκφράζει, χωρίς νά φαίνεται ὅτι εἶναι δάσκαλος, ἀλλά μέ δίδασκε μέ τίς πράξεις, μέ τά λόγια, μέ τήν σιωπή, μέ τίς ἔξυπνες συμβουλές τίς ὁποῖες μοῦ ἔδινε, ἀκούγοντας τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο κήρυττε. Μετά ἄρχισε νά μέ διδάσκη γιά τό πῶς πρέπει νά ἐτοιμάζω τό κήρυγμα.

Μοῦ ἔλεγε ὅτι δέν μπορεῖς νά ἀναβαίνης στόν ἄμβωνα καί νά λές ὅ,τι θέλεις, ἀλλά πρέπει νά προετοιμάζεσαι. Καί ἡ προετοιμασία εἶναι πρῶτα νά βρῆς τήν θεματική πρόταση, νά βρῆς ἕνα θέμα πού θά ἀναπτύξης, νά βρῆς μία πρόταση, νά γράψης μία πρόταση πού εἶναι τό θέμα σου -αὐτό σημαίνει θεματική πρόταση- καί μετὰ νά ἀρχίσης πάνω σέ αὐτήν νά ἐργάζεσαι, ὥστε νά περιορίσης τό θέμα καί νά μὴν μιλάς γιά ὅλα τά θέματα ἀπό τήν πτώση τοῦ Ἀδάμ μέχρι τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό κάνουν πολλοί Ἱεροκήρυκες.

Στήν συνέχεια ἄρχισα νά βλέπω σέ αὐτόν καί νά εἰσάγομαι στήν λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἔβλεπα ἕναν μυσταγωγό Ἱεράρχη, ἕναν Ἐπίσκοπο πού λειτουργοῦσε μέ κατανυκτικότητα καί καταλάβαινα τί εἶναι ἡ θεία Λειτουργία. Σιγά-σιγά μέ ἐμύησε στήν ἐμπειρική δογματική, μέ τό νά μαθαίνω ποιὰ εἶναι ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμπειρικά. Τό ἴδιο ἔγινε καί στήν ποιμαντική, δηλαδή μέ δίδασκε τί πρέπει νά κάνη ὁ Ἱερέας, πῶς νά ἐργάζεται στό ποίμνιό του. Καί δέν μοῦ τά δίδασκε μέ κάποιον τρόπο θεωρητικά, διδασκαλικά. Δηλαδή, δέν καθόταν ἐκεῖνος σέ ἕνα τραπέζι καί ἐγώ σέ μία καρέκλα καί μοῦ ἔλεγε ὅλα αὐτά, ἀλλά τά ἔβλεπα στήν πράξη καί ὅπου χρειαζόταν, γινόταν ἐξήγηση. Τά ἔβλεπα,

γιατί αυτός ήταν ένας ένσαρκωμένος έμπειρικός θεολόγος και ή κάθε κίνησή του ήταν πραγματικά θεολογική.

Έμαθα, λοιπόν, την ποιμαντική, αλλά έμαθα και την έρμηνευτική των Αγίων Γραφών, της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, και έπαναλαμβάνω ο ίδιος ήταν ένας υπέροχος δάσκαλος. Πολλές φορές τό έκανε αυτό χωρίς να μιλά, μέ την σιωπή του, μέ τό παράδειγμά του, μέ την ταπείνωσή του, μέ την αγάπη του, μέ όλα αυτά τά όποια χαρακτηρίζουν έναν άνθρωπο ο όποιος είναι πραγματικά γνώστης των πραγμάτων και τά βιώνει, μου τά μετέδιδε καθημερινά μέ την σιωπή και τόν λόγο.

Γιατί, θά τό ξέρετε ότι δέν μπορεί κανείς να μάθη θεολογία, να μάθη την γνώση του Θεού, εάν δέν βρῇ έναν άνθρωπο πού να έχη αυτήν την γνώση του Θεού. Γι' αυτό όλη ή ζωή του, αλλά και ή ζωή μου κοντά του ήταν μία μύηση στην έκκλησιαστική ζωή, ήταν μία ζωή χωρίς λόγια, μία ζωή μέ αγάπη, έπαναλαμβάνω, και μέ έλευθερία.

Μου έδειξε αυτό τό άνοιγμα, δέν μέ κράτησε στον έαυτό του, όπως κάνουν μερικοί πνευματικοί πατέρες πού κρατούν τά πνευματικά παιδιά στον έαυτό τους. Δέν μέ κράτησε στον έαυτό του, μου έδωσε την έλευθερία να πηγαίνω στό Άγιον Όρος, να γνωρίσω τόν άγιο Παΐσιο, τόν άγιο Έφραίμ τόν Κατουνακιώτη, στην συνέχεια τόν άγιο Σωφρόνιο τόν Άγιορείτη, πού έκοιμήθη στό Έσσεξ της Άγγλίας. Και μέ παρότρυνε να πηγαίνω σέ αυτούς και όταν επέστρεφα, εξέφραζε την χαρά του και μου έλεγε: «Πές μου τί σου είπαν αυτοί οι άγιοι άνθρωποι για να ώφεληθώ και έγώ». Αυτό δείχνει την μεγάλη ταπείνωση πού είχε, και αυτή ή ταπείνωση είναι ένα δείγμα της αγιότητας.

2. Άγιορείτης στην καρδιά

Για να φύγω λίγο από τά προσωπικά, πρέπει να πω ότι ο άγιος Καλλίνικος ήταν Άγιορείτης κατά την καρδιά. Δέν είχε πάει από τά μικρά του χρόνια στό Άγιον Όρος, δέν είχε γίνει μοναχός στό Άγιον Όρος, έγινε μοναχός σέ Ίερά Μονή της Ίερας Μητροπόλεως Αίτωλίας και Άκαρνανίας. Από μικρό παιδί μεγάλωσε κοντά στό Θέρμο, κοντά στα μέρη πού γεννήθηκε και μεγάλωσε ο άγιος Κοσμάς ο Αίτωλός, γι' αυτό τόν αγάπησε τόν άγιο Κοσμά τόν Αίτωλό και όμιλούσε πολύ συχνά γι' αυτόν.

Στό χωριό του την εποχή εκείνη δέν υπήρχαν Κατηχητικά Σχολεία, δέν συμμετείχε ο ίδιος σέ Κατηχητικά Σχολεία, στίς λεγόμενες Χριστιανικές Όμάδες, δέν μπήκε σέ αυτήν την προοπτική, αλλά μεγάλωσε μέσα στον Ναό της Ένορίας του, ήταν παιδί της Ένορίας του. Γιατί Έφημέριος του Ίεροϋ Ναοϋ στα Σιταράλωνα της Αίτωλοακαρνανίας, κοντά στό Θέρμο, ήταν ο παππούς του ο Παπα-Θανάσης, ένας

εύλαβής Ιερέας. Κοντά του έζησε αυτήν τήν έσωτερική ζωή τής Έκκλησίας, στο Ιερό Βήμα, στο Αναλόγιο, στίς ιερές Ακολουθίες.

Τό σπουδαίο είναι ότι ο Παπα-Θανάσης, ο παππούς του δηλαδή, είχε πάει στο Άγιον Όρος στά δύσκολα εκείνα χρόνια, τήν δεκαετία του 1920. Εκεί υπήρχε ένας εξάδελφος τής πρεσβυτέρας του, ο π. Παΐσιος, ο οποίος ήταν ένας έμπειρικός όδοντίατρος, έξυπηρετούσε τούς μοναχούς, καί ήταν πολύ εύλαβής. Ο παππούς του πήγαινε στίς Καρυές στον π. Παΐσιο καί από κεϊ μετέφερε όλη τήν παράδοση του Άγίου Όρους στην Ένορία του καί στην οίκογένειά του.

Καί έτσι ο Δημήτριος, έτσι ήταν τό βαπτιστικό του όνομα, από μικρό παιδί ζούσε μέσα στην Ένορία, σέ μιά άτμόσφαιρα Άγιορείτικη. Ο ίδιος πολλές φορές θυμόταν αυτά τά γεγονότα καί τά διηγείτο. Καί όταν μετά ως Μητροπολίτης πήγε στο Άγιον Όρος, μιλούσε για τό πώς γνώρισε από μικρό παιδάκι τό Άγιον Όρος, διά μέσου του παππού του ιερέως. Καί τόν παρεκάλεσε ο αείμνηστος π. Γεώργιος Καψάνης, Ήγούμενος τής Μονής του Όσίου Γρηγορίου, νά τά γράψη αυτά καί τά έγγραψε. Καί έτσι έχουμε ένα γραπτό κείμενο πού παρουσιάζει τό πώς από τήν μικρή του ηλικία, από τά μικρά του χρόνια, από τό Δημοτικό Σχολείο, ίσως καί από τά νήπια, μυήθηκε σέ αυτήν τήν άγιορείτικη ζωή. Γι' αυτό καί ήταν πραγματικά ένας Άγιορείτης κατά τήν καρδιά. Ο ίδιος γράφει στίς άναμνήσεις του αυτές:

«Μετέβη ο Πάππος μου εις τό Άγιον Όρος μέ τά δύσκολα συγκοινωνιακά μέσα τής έποχής εκείνης, τουλάχιστον δύο φορές, όπως μένω μέ τήν έντύπωσιν καί έκάθισε ανά μήνα κάθε ταξίδιον.

Τόν συνεκλόνησαν μέχρι δακρύων οι Ιεραί ακολουθίαι, αϊ άγρυπνίαι καί γενικώς τό Τυπικόν του Άγίου Όρους. Τόσο πολύ ένεθουσιάσθη, ώστε έφήρμοζεν εις τήν Ένορίαν του έν μέρος τό Τυπικόν του Άγίου Όρους.

Ένθυμομαι κάλλιστα, συνεχίζει ο άγιος Καλλίνικος, ότι μέ έξυπνοΰσε “Ορθρου βαθέος” τάς Κυριακάς για τόν Όρθρον καί τήν Θείαν Λειτουργίαν. Τό Μεσονυκτικόν άπαραίτητον. Τό Ψαλτήριον ύποχρεωτικόν. Οι Κανόνες άπαντες άνεγινώσκοντο. Έλεγεν ο αείμνηστος: “Εις τήν Αγίαν Πρόθεσιν ύπάρχει ένας άγγελος ο οποίος γράφει όσα παραλείπει ο Ιερεύς”. Η Θ' Όρα, τά Θοΰ, Κύριε κλπ. ήσαν ύποχρεωτικά, καθώς βεβαίως καί τό Απόδειπνον. Εις τόν Ιερόν Ναόν είχε καί Θεοτοκάριον. Η τάξις του Άγίου Όρους επέδρασε μέγάλως επ' αυτού.

Τοῦ ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν οἱ ἀγιορεῖται, ὠμιλοῦσε δέ εὐφήμως περί τινος μοναχοῦ Σάββα ἐπωνομαζομένου. Τόσον εἶχε συγκινηθῇ, ὥστε, ὁσάκις ἦταν στενοχωρημένος (ὁ παππούς του) διά διάφορα θέματα τῆς ζωῆς, ἀνεκουφίζετο, ὅταν ἐνεθυμεῖτο τά τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Μέσω ἀσφαλῶς τοῦ Πατρός Παῖσιου συνεδέθη ὁ ἀείμνηστος μέ τόν Ἀγιορειτικόν Οἶκον Ἀδελφῶν Ἀνανίου Μικρᾶς Ἀγίας Ἀννης.

Πηγή εὐλογίας διά τήν οἰκογένειά μας ἡ γνωριμία αὐτή. Ἀδελφοί τῆς Συνοδείας αὐτῆς καί δῆ ὁ σεβαστός π. Κύριλλος, τόν ὁποῖο ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα καί ἕνας ἄλλος ἀδελφός, ἐάν δέν ἀπατῶμαι π. Γεράσιμος, ἤρχοντο κατά περιόδους εἰς τήν Περιφέρειάν μας, χάριν πωλήσεως Ἱερῶν Εἰκόνων.

Ὁ παππούς, ἡ γιαγιά, οἱ γονεῖς μου καί τά τέκνα αὐτῶν (ὀκτώ (8) τόν ἀριθμόν), ὑποδεχόμεθα μετά πολλοῦ σεβασμοῦ καί ἀνυποκρίτου ἀγάπης τούς Ἀγιορεῖτας.

Μᾶς ἐνεθουσίαζον τά δῶρα των (σταυροί, ξυλόγλυπτες εἰκόνες ἐντός ξυλίνων κυτίων, καί θυμίαμα μέ χρῶμα καστανόμαυρον).

Ἐμαζευόμεθα ὅλοι εἰς τό πλατύσκαλον τῆς κεντρικῆς εἰσόδου τοῦ σπιτιοῦ μας καί μετ' ἅκρας εὐλαβείας ἐβλέπομεν καί ἀκούομεν. Μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωσιν τό «καπί», τό ὅποιον φοροῦσαν καί ὁ καλογερικός σκοῦφος. Ἰδιαιτέρως ἠρωτήσαμεν τόν ἀείμνηστον Πάππον μας, διατί δέν φοροῦν καλυμαύχιον οἱ Ἐπισκέπται αὐτοί. Καί ὁ ἀείμνηστος ἐξεφράζετο μετά θαυμασμοῦ: «Αὐτοί εἶναι Ἀγιορεῖται». Ἀνώτεροι, δηλαδή. Τρόπον τινά δέν συγκρίνονται οἱ ἐν τῷ κόσμῳ Κληρικοί μέ τούς Ἀγιορεῖτας.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν, συνεχίζει ὁ ἅγιος Καλλίνικος, ἐπροξένει καί μάλιστα εἰς ἡμᾶς τά παιδιά τό ὅτι ὠμιλοῦσε μόνον ὁ π. Κύριλλος. Ὁ ὑποτακτικός ἦτο ἀμίλητος, πρᾶγμα ἀκατανόητον δι' ἡμᾶς τά παιδιά τά ὁποῖα συνεχῶς ὠμιλοῦσαμε. Ὁ παππούς μᾶς ἔλεγεν ὅτι εἰς τό Ἅγιον Ὅρος ὁμιλεῖ ὁ Γέροντας. Ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης καλῶς, ἄν καί ἐπέρασε σχεδόν μισός αἰών, ὅτι ἔλεγεν ὁ ἀείμνηστος π. Κύριλλος, πῶς ὑπάρχει ἁμαρτία πολλή εἰς τόν κόσμον. Ποῦ νά ζοῦσε σήμερον!!

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐκτίμησις καί ὁ σεβασμός τῆς οἰκογενείας μας πρός τούς Ἀγιορεῖτας Μοναχούς, ὥστε τό νερό τῆς σκάφης ἀπό τό πλύσιμο τῶν ρούχων των ἔρριπτον ἡ γιαγιά μου καί ἡ μητέρα μου εἰς ἄβατον τόπον, διότι προήρχετο ἀπό τά ροῦχα ἁγίων ἀνθρώπων.

Αὐταί αἱ σκέψεις μου ὑπενθυμίζουν ὅτι τό Ἅγιον Ὅρος ἔχει τεραστίαν ἐπίδρασιν στόν Ἑλληνικόν χῶρον καί ἐκτός αὐτοῦ».

Αὐτά πού σᾶς διάβασα τά ἔχει γράψει ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Καλλίνικος καί δείχνει τό πῶς μεγάλωσε ἀπό τήν μικρή του ἡλικία μέ τό ἁγιορείτικο ἦθος. Γι' αὐτό καί πολλές φορές ὅταν πήγαινε στό Ἅγιον Ὅρος, ἔλεγε: «Ἐγώ δέν μεγάλωσα πνευματικά στό Ἅγιον Ὅρος, μοναχικά, ἀλλά εἶμαι Ἁγιορείτης κατά τήν καρδιά». Καί ὅλοι οἱ Ἁγιορεῖτες, ὅταν τόν ἔβλεπαν χαίρονταν, γιατί ἔμοιαζε μέ ἕναν Ἁγιορείτη Μοναχό. Κι ἔτσι νομίζω ὅτι εἶχε ὅλα τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα ἐνός Ἁγιορείτου Μοναχοῦ. Ποιά εἶναι αὐτά τά χαρακτηριστικά;

Εἶχε τέλεια ἀκτημοσύνη. Δέν κρατοῦσε ποτέ χρήματα γιά τόν ἑαυτό του οὔτε κἂν ἀπό τόν μισθό του. Τελείωνε ὁ μισθός τοῦ μηνός καί δέν εἶχε χρήματα, καί πολλές φορές δανειζόταν γιά νά κάνη κάτι ἄλλο πού ἦταν ἀναγκαῖο. Μερικές φορές γιά νά κατεβῇ ἀπό τήν Ἑδεσσα γιά τίς Συνεδριάσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δανειζόταν χρήματα γιά τό ἀεροπορικό εἰσιτήριο. Τελείωνε ὁ μήνας καί δέν εἶχε τίποτε. Καί, φυσικά, ὅταν ἐκοιμήθη, δέν εἶχε καμμία περιουσία οὔτε χρηματικά ποσά, μόνο τό ὑπόλοιπο τοῦ μισθοῦ τοῦ μηνός ἐκείνου. Ἐπομένως, εἶχε τέλεια ἀκτημοσύνη.

Εἶχε καθαρότητα καρδίας καί σώματος. Ἔκανε ὑπακοή στήν Ἐκκλησία καί στούς θεσμούς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχε μεγάλη ἀγάπη γιά τόν Θεό, ἀφοῦ συνεχῶς Τόν δοξολογοῦσε. Καί μάλιστα ἔλεγε σέ ἐμένα: «Ὅταν θά ἔλθῃ ἡ ὥρα νά πεθάνω, νά πῆς ὅτι αὐτός ὁ ἄνθρωπος δέν ἄξιζε καί τίποτα, ἀλλά εἶχε δύο μεγάλα χαρίσματα: εἶχε φόβο Θεοῦ καί ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία». Βεβαίως, αὐτά τά χαρίσματα εἶναι ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀποκαλύπτουν ὅλη τήν ἐσωτερική ζωή τοῦ ἀνθρώπου.

Καί ἐπίσης λειτουργοῦσε κατανυκτικότατα. Καί ὡς Ἱερεὺς, ἀλλά καί ὡς Ἐπίσκοπος, ὅπως τόν γνώρισα, λειτουργοῦσε κατανυκτικότατα. Προετοιμαζόταν τήν προηγούμενη ἡμέρα, πολλές φορές ἔμενε ἄγρυπνος τήν νύκτα γιά νά τελέσῃ τήν θεία Λειτουργία τήν ἐπόμενη ἡμέρα, ὅταν μάλιστα ἔπρεπε νά χειροτονήσῃ κάποιον.

Κάποιοι φίλοι μου ἀπό τήν Γεωργία μου ζήτησαν νά κάνω μιά ὁμιλία. Μοῦ εἶπαν: «Θέλουμε νά μᾶς πῆτε πῶς λειτουργοῦσε αὐτός ὁ Ἐπίσκοπος». Καί ἐγώ τούς ἀπάντησα: «Ἔχετε δεῖ τόν ἅγιο Παῖσιο; Λειτουργοῦσε σάν νά ἦταν ὁ ἅγιος Παῖσιος Ἐπίσκοπος». Ἐπειδή ξέρουν οἱ περισσότεροι τόν ἅγιο Παῖσιο πόσο ταπεινός ἦταν, μικροκαμωμένος, καί πόσο σεμνός καί ταπεινός ἦταν, γι' αὐτό μποροῦν νά καταλάβουν ὅτι ἂν ὁ ἅγιος Παῖσιος ὁ Ἁγιορείτης ἦταν Ἐπίσκοπος, θά ἦταν σάν τόν ἅγιο Καλλίνικο. Λειτουργοῦσε, κατανυκτικά. Διασώζεται μιά τέτοια φωτογραφία, ὄχι ἀπό θεία Λειτουργία, ἀλλά ἀπό μιά Βάπτισι, καί ἐκεῖ βλέπει κανεῖς μέ πόση

ταπείνωση καί μέ πόσο μεγάλη σεμνότητα τελοῦσε τό μυστήριο τῆς Βαπτίσεως.

Ἐπομένως, ἦταν ἓνας Ἐπίσκοπος πού εἶχε ἀγιορείτικο φρόνημα καί ἀγιορείτικη ζωή, ὥστε νά μοῦ γράψῃ μία ἐπιστολή ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, ὁ μακαριστός π. Γεώργιος Καψάνης καί νά λέγῃ: «Ἐν τῇ καρδίᾳ του ἡσυχαστής καί συγχρόνως ἀκαταπόνητος ποιμήν καί ιεραπόστολος. Συνδυασμός δυσεύρετος». Δηλαδή, εἶχε τρία γνωρίσματα: ἦταν ἓνας ἡσυχαστής μέσα στήν καρδιά του, ἦταν ἓνας ἀκαταπόνητος ποιμένας, ὅπως θά δοῦμε στήν συνέχεια, καί βεβαίως ἦταν καί ιεραπόστολος. Καί ἔλεγε ὁ π. Γεώργιος ὅτι αὐτό εἶναι ἓνας «συνδυασμός δυσεύρετος». Δύσκολα μπορεῖ νά βρῇ κανεῖς σήμερα Κληρικούς πού νά ἔχουν καί τά τρία αὐτά γνωρίσματα. Ἐπομένως, ἦταν ἓνας Ἀγιορείτης κατά τήν καρδιά.

3. Ἀσκητής Πρεσβύτερος

Συνέχεια τοῦ προηγουμένου εἶναι ὅτι ἦταν πράγματι ἀσκητής Πρεσβύτερος. Χειροτονήθηκε Διάκονος καί Πρεσβύτερος τό 1957, καί ἐγώ τόν γνώρισα δύο χρόνια μετά, τό 1959, ὅταν ἦμουν μαθητής στό Ἀγρίνιο. Ὄταν ἔγινε Πρεσβύτερος ζοῦσε μέ ἀσκητική ζωή, ἦταν καί ἀπό Πρεσβύτερος ἓνας ἀσκητής καί συνέχισε μετά νά ζῇ τήν ἀσκητική ζωή καί ὡς Ἐπίσκοπος. Δηλαδή, προσευχόταν συνεχῶς στόν Θεό, ζοῦσε μέ ἄσκηση, μέ νηστεία, μέ προσευχή, μέ ἐγκράτεια, ἀλλά ταυτόχρονα ἔβγαινε μέσα ἀπό τήν ὑπαρξή του μιά χαρά μεγάλη, σάν καί αὐτή πού ἔχουν οἱ ἅγιοι, σάν καί αὐτήν πού εἶχε ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σαρώφ, ὁ ὁποῖος, ὅταν συναντοῦσε κάποιον, τοῦ ἔλεγε «Χριστός ἀνέστη, χαρά μου». Τό ἴδιο αἰσθανόταν κανεῖς, ὅταν συναντοῦσε τόν ἅγιο Καλλίνικο.

Ζοῦσε ἀσκητικά σέ σημεῖο πού ὅταν τελείωσε τήν στρατιωτική του θητεία, τό 1948, πῆγε στό Μεσολόγγι καί γιά εἴκοσι χρόνια μέχρι πού ἔγινε Ἐπίσκοπος, ζοῦσε μέσα σέ ἓνα μικρό δωμάτιο, ὅπως θυμοῦνται οἱ συγγενεῖς του, τά μεγαλύτερα ἀνίψια του, κυρίως ἓνας πού σήμερα εἶναι ἀντιστράτηγος ἐν ἀποστρατεία. Καί μάλιστα εἶχε τό ράντζο τό ὁποῖο εἶχε πάρει ἀπό τόν στρατό καί ἐπί εἴκοσι χρόνια κοιμόταν σέ αὐτό. Καί εἶχε τήν ἐπιθυμία, ὅταν ἔγινε Μητροπολίτης στήν Ἑδεσσα, νά πάρῃ αὐτό τό ράντζο γιά νά κοιμᾶται σέ αὐτό. Ἀλλά ὁ ἀδελφός του, πρίν ἐνθρονιστῇ τό ἀντικατέστησε μέ ἓνα ἀπλό σιδερένιο κρεβάτι. Κατά τά ἄλλα δέν ἄλλαξε καθόλου τήν ἀσκητική του βιοτή, ὥστε ἔλεγαν τά ἀδέλφια του: «Τί ἄλλαξε μέ τόν Καλλίνικο πού ἀπό Πρεσβύτερος ἔγινε Ἐπίσκοπος; Ἀπλῶς τό ὅτι ἀπό τό ράντσο πῆγε σέ ἓνα σιδερένιο ἀπλό κρεβάτι».

Ὡς Πρεσβύτερος προσευχόταν διαρκῶς, ξυπνοῦσε τήν νύχτα καί προσευχόταν, ἐνῶ παράλληλα ἔκανε καί τόν Ἱεροκήρυκα καί συγχρόνως ἦταν Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας σέ μία δύσκολη περίοδο. Ἔτσι, ἡ

προσευχή του είχε πολύ μεγάλη δύναμη, και ο λόγος του ήταν πολύ δυνατός, έπειδή προερχόταν μέσα από μία καθαρή καρδιά και κυρίως από μία ύπαρξη που ήταν προσευχητική.

Ζούσε μέ τό άγιορείτικο πνεῦμα και μέ τήν άσκηση, γι' αυτό και είχε πολύ μεγάλη δύναμη, σέ σημείο που διάβαζε δαιμονισμένους και έφριτταν τά δαιμόνια. Ό λόγος του και ή προσευχή του είχε τέτοια δύναμη που έβγαζε δαιμόνια από ανθρώπους δαιμονισμένους. Κάποιος που ήταν παρών σέ έναν έξορκισμό που έκανε σέ έναν δαιμονισμένο, τό περιγράφει ως εξής: «Τήν ώρα που διάβαζε μία δαιμονισμένη τό δαιμόνιο από μέσα έφριττε και έλεγε: “Μ' έκαψες, Καλλίνικε”, και εκείνος άπαντούσε: “Παμπόνηρε, δέν σέ έκαψα έγώ ο άνάξιος μοναχός, αλλά ο Ίησοῦς μας Χριστός”». Είχε τέτοια δύναμη ο λόγος του και τό κήρυγμά του, που άναγεννούσε τούς ανθρώπους, αλλά και όταν προσευχόταν είχε πολύ μεγάλη δύναμη, ώστε νά εκδιώκη και νά αποβάλλη μέσα από τούς ανθρώπους δαιμόνια.

Υπάρχει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Θυμάμαι ότι ο ίδιος μάς έλεγε στην Έδεσσα: «Γνωρίζω κάποιον ιερέα στό Αγρίνιο, ο οποίος διάβαζε εύχή σέ δαιμονισμένους. Και μία φορά κάθισε όλη τήν νύχτα, μέχρι τό πρωί, διαβάζοντας προσευχές, οὔρλιαζε τό δαιμόνιο και εκείνος εξακολουθοῦσε νά διαβάζη έως ότου τό πρωί βγήκε τό δαιμόνιο». Εγώ νόμιζα ότι υπήρχε πράγματι κάποιος Ίερέας, κάποιος Ίερομόναχος στό Αγρίνιο που έκανε αυτό τό έργο. Δέν έλεγε ποτέ ότι πρόκειται για τόν ίδιο, αλλά, όπως μάθαμε μετά τήν κοίμησή του, ήταν ο ίδιος που έξεδίωξε δαιμόνια, και εκρυβε τόν εαυτό του. Και μάλιστα τό μάθαμε αυτό πάλι από ένα δαιμόνιο που ήταν σέ κάποιες κοπέλες. Και πώς τό μάθαμε αυτό;

Ό άγιος Καλλίνικος έκοιμήθη τό 1984. Τό 1985, δηλαδή έναν χρόνο μετά, έξελέγη Μητροπολίτης Αργολίδος ένας φίλος του, ο π. Ίάκωβος, που ήταν Ίεροκήρυκας τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Άρτης, (έκοιμήθη τώρα), ένας εύλαβέστατος και άγιος Ήπίσκοπος. Ένα χρόνο μετά τήν εις Ήπίσκοπο χειροτονία και ένθρόνισή του, δηλαδή τό 1986, τόν κάλεσαν στην Ίερά Μονή τής Αγίας Μαρίνης, που είναι πάνω στόν λόφο στό κάστρο του Άργους, για νά διαβάση δύο κοπέλες, 17 και 18 έτών, που βασανίζονταν από τά δαιμόνια.

Μοῦ διηγήθηκε αυτό τό περιστατικό ο μακαριστός Μητροπολίτης Αργολίδος Ίάκωβος, αλλά θά σᾶς διαβάσω τώρα πώς τό περιγράφει γραπτώς ένας Ίερέας που ήταν παρών εκεί, ο π. Δημήτριος, ο οποίος είναι έφημέριος του Ίεροῦ Ναοῦ του Αγίου Βασιλείου Άργους. Λέει, λοιπόν, σέ γραπτή μαρτυρία του:

«Κατά τήν διάρκεια του “διαβάσματος” τά δαιμόνια χυδαιολογοῦσαν εις βάρος του Δεσπότη και σέ μία στιγμή τό ένα έίπε: “Δυό φορές προσπάθησα νά σέ ξεκάνω, ρέ, αλλά σέ γλίτωσαν ή Κυρά σου (ή Παναγία) και κεῖνος ο ξεδοντιάρης ο

γέροντάς σου, (ὁ μακαριστός π. Ἀθανάσιος Χαμακιώτης)”.

Ξαφνικά, μετά ἀπό λίγο, ἄρχισαν τά δύο δαιμόνια νά κραυγάζουν μέ τρόμο: “Φύγε, Καλλίνικε, μᾶς καῖς, μᾶς στραβώνεις, ἄσε μας ἡσυχους, φύγεεε!”.

Ἀπορημένος, περιγράφει ὁ Ἱερεὺς, ρώτησα τόν Μακαριστό Ἰάκωβο, -“Ποιόν Καλλίνικο βλέπουν, Σεβασμιώτατε, καί καίγονται;”. “Τόν Ἐδέσσης”, μοῦ ἀποκρίθηκε: “Καί πῶς βρέθηκε ἐδῶ, Σεβασμιώτατε, ὁ Ἐδέσσης;”, ρώτησα. “Τόν ἐπικαλέστηκα νοερῶς”, ἀπάντησε».

Κοιτάξτε, τήν ὥρα ἐκείνη πού ὁ Μητροπολίτης Ἰάκωβος διάβαζε ἐξορισμούς νά φύγουν τά δαιμόνια, αὐτά φώναζαν. Ὁ Μητροπολίτης ἐπικαλέστηκε νοερά, μυστικά τόν Καλλίνικο πού εἶχε πεθάνει ἕνα χρόνο πρίν, καί τήν ὥρα πού τόν ἐπικαλέστηκε νοερῶς, τά δαιμόνια ἄρχισαν νά φωνάζουν καί νά λένε: «Φύγε, Καλλίνικε».

Συνεχίζει τήν διήγησή του ὁ π. Δημήτριος:

«“Τόν γνωρίζετε τόν Καλλίνικο;”, ρώτησε ὁ Μακαριστός (Μητροπολίτης Ἰάκωβος) τά δαιμόνια. “Ναί -ἀποκρίθηκε τό ἕνα ἀπό αὐτά- μέ εἶχε βγάλει πρίν ἀπό χρόνια, ἀπό ἕναν νεαρό στό Ἀγρίνιο”.

“Ἄα -ψιθύρισε ὁ Δεσπότης- τώρα ἐξηγεῖται ἡ ὑπόθεση”. “Ποιά ὑπόθεση, Σεβασμιώτατε;” τόν ρώτησα. “Θά σᾶς πῶ μόλις τελειώσουμε”, ἀπάντησε.

Μετά τό πέρας τῶν ἐξορκισμῶν ὁ μακαριστός Μητροπολίτης μας, διηγήθηκε ὅτι ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ἐδέσσης κυρός Καλλίνικος ὅταν ἦταν ἱεροκήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας τοῦ εἶχε ἀναφέρει σέ κάποια συζήτησή τους ὅτι δύο κληρικοί στό Ἀγρίνιο (δέν ἀπεκάλυψε ὅμως ὀνόματα) κλήθηκαν νά προσευχηθοῦν γιά ἕναν νεαρό δαιμονιζόμενο. Μετά τήν ἀνάγνωση τῶν ἐξορκισμῶν ὁ ἕνας ἔφυγε. Ὁ ἄλλος, συμπονώντας τόν βασανιζόμενο νέο, ἔμεινε μαζί του σχεδόν ὅλη τή νύχτα προσευχόμενος καί τελικά τό δαιμόνιο ἔφυγε».

Αὐτό τό γνωρίζω καί ἐγώ προσωπικά, τό γνωρίζει καί ὁ νῦν Μητροπολίτης Ἐδέσσης Ἰωήλ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἱεροκήρυκας καί ἤμασταν μαζί καί οἱ δύο ἱεροκήρυκες καί τό βεβαιώνουμε. Μᾶς τό ἔλεγε αὐτό πολλές φορές: «Ξέρω κάποιον ἱερομόναχο ὁ ὁποῖος στό Ἀγρίνιο ἔβγαλε ἕνα δαιμόνιο». Καί τώρα ἔρχεται ἐδῶ μετά τόν θάνατό του καί καταλαβαίνουμε ὅτι ἦταν ὁ ἴδιος, ἐπειδὴ τό ἀπεκάλυψε τό ἴδιο τό δαιμόνιο.

Ἐμένα ὅταν αὐτό τό περιστατικό μοῦ τό διηγήθηκε ὁ Μητροπολίτης Ἀργολίδος Ἰάκωβος, μοῦ ἔλεγε ὅτι, ἐκτός αὐτῶν πού γράφει ἐδῶ ὁ Ἱερέας ὁ π. Δημήτριος πού

ἦταν παρών, φώναζε τό δαιμόνιο καί ἔλεγε:

«Μέ καῖς, ὅμως δέν φταῖς ἐσύ, ἔλεγε στόν Μητροπολίτη Ἀργολίδος Ἰάκωβο, δέν φταῖς ἐσύ, ἀλλά αὐτός πού σέ ἔκανε Δεσπότη». Ἀμέσως ὁ Ἰάκωβος ρώτησε: «Ποίος μέ ἔκανε Δεσπότη;» Καί τό δαιμόνιο ἀπάντησε: «Ὁ Καλλίνικος, αὐτός σέ ἀγαποῦσε, ἤθελε νά σέ κάνη Δεσπότη, ἀλλά σέ ἔκανε τώρα πού βρίσκεται στόν οὐρανό. Αὐτός μέ ἔβγαλε πρίν λίγα χρόνια ἀπό ἕναν ἄνθρωπο καί ἐγώ τόν πολεμοῦσα σέ ὅλη τήν ζωή του. Κατόρθωσα νά τοῦ φάω τήν σάρκα του μέ τήν ἀρρώστια, ἀλλά αὐτός λάμπει στόν οὐρανό. Τόν ἀγίασε τό ἅδαιο πορτοφόλι του. Αὐτός σέ προστατεύει. Ἄν σέ δῶ χωρίς αὐτόν, θά σοῦ κάνω κακό».

Βέβαια, δέν δεχόμαστε τήν γνώμη τῶν δαιμονίων, ἀλλά πολλές φορές λένε καί αὐτά τήν ἀλήθεια, μέ τήν ἔννοια ὅτι ἐδῶ ἔλεγαν ἀκριβῶς τό γεγονός: «Αὐτός μᾶς ἔβγαλε ἀπό ἕναν νέον καί ἐμεῖς τόν πολεμούσαμε σέ ὅλη του τήν ζωή». Τότε ἦταν ἀκόμη Πρεσβύτερος. Ὑπάρχουν καί ἄλλα περιστατικά μέ ἐκδιώξεις δαιμονίων ἀπό δαιμονιζόμενους ἀνθρώπους μέ τίς προσευχές πού διάβαζε πού προέρχονταν ἀπό τήν δύναμη τῆς ζωῆς του.

Θά μπορούσα πολλά νά σᾶς πῶ γιά τόν ἀγώνα πού ἔκανε στήν Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, γιά τό κήρυγμά του, τίς περιοδεῖες του, τήν διοίκηση κατά τήν ὁποία ἦταν εὐστροφος, ἔξυπνος καί ταυτόχρονα ἦταν πνευματικός, ἀλλά δέν γίνονται ὅλα αὐτά σέ μία σύντομη ὁμιλία.

4. Ποιμαντική του δραστηριότητα ὡς Ἐπισκόπου

Ἔρχομαι στό νά σᾶς πῶ γιά τήν ποιμαντική του δραστηριότητα ὡς Ἐπισκόπου καί Μητροπολίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης Πέλλης καί Ἀλμωπίας, τήν ὁποία γνώρισα πολύ καλά, ἀφοῦ ἤμουν ὁ πιό κοντινός του ἄνθρωπος.

Ἦταν ἕνας ἀκαταπόνητος ποιμένας καί συνεχῶς ἐνδιαφερόταν γιά τό ποίμνιό του.

Βάση ὅλης τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας ἔθεσε τό μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας, δηλαδή ἤθελε συνεχῶς νά τελῇ, ἄν ἦταν δυνατόν καί κάθε ἡμέρα, τήν θεία Λειτουργία. Ἐλεγε ὅτι «ἡ θεία λειτουργία εἶναι τό γλέντι μας». Προγραμματίζε δυό καί τρεῖς φορές τήν ἐβδομάδα νά πηγαίνει στά χωριά, ἀκόμη καί ὅταν δέν ὑπῆρχε κάποιος ἅγιος ἑορταζόμενος, γιατί ἤθελε νά λειτουργῇ καί νά βλέπῃ τό ποίμνιό του. Ἐφευγε τό πρωῒ πρωῒ γιά νά εἶναι στίς 7 ἡ ὥρα στό πιό ἀπόμερο χωριό, ἀκόμη καί τότε πού χιόνιζε. Θυμᾶμαι μία περίπτωση πού ἔρριξε πολύ χιόνι καί αὐτός εἶπε: «Θά πᾶμε νά λειτουργήσουμε στό χωριό». Ἦταν μισό μέτρο τό χιόνι καί βγῆκε ἀπό τήν Ἑδεσσα μέ στρατιωτικό αὐτοκίνητο γιά νά πάῃ νά λειτουργήσῃ καί νά μὴν ἀφήσῃ τούς ἀνθρώπους ἀλειτούργητους.

Καί, βεβαίως, μαζί μέ τήν θεία Λειτουργία συνέδεε καί τό κήρυγμα. Ὁμιλοῦσε μέ ἕναν τρόπο κατανυκτικό, μέ ἕναν τρόπο βγαλμένο μέσα ἀπό τήν καρδιά του, ὅ,τι ἔλεγε δέν ἦταν τίποτα στοχαστικό, ἀλλά ἦταν ἐμπειρικό.

Φυσικά, ἀσχολήθηκε μέ ἀνοικοδομήσεις Ἱερῶν Ναῶν, Ἱερῶν Μονῶν, ἔκανε περιοδεῖες σέ ὅλη τήν ἐπαρχία, δημιούργησε Κατασκηνώσεις καί λειτουργοῦσε τίς Κατασκηνώσεις ὅλην τήν καλοκαιρινή περίοδο μέ τούς συνεργάτες του καί εἶχε καλό ἐπιτελεῖο καί καλούς συνεργάτες, δημιούργησε Οἰκοτροφεῖα, Γηροκομεῖο καί τά λοιπά.

Δέν ἔχω σκοπό τώρα αὐτήν τήν στιγμή νά σᾶς πῶ τί ἀκριβῶς ἔκανε ἐκεῖνος ὡς καλός ποιμένας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀπλῶς θά ἤθελα νά σᾶς παρουσιάσω μερικές ἐντυπώσεις ἀπό ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι τόν γνώριζαν.

Πρῶτα-πρῶτα νά διαβάσω τίς ἐντυπώσεις ἀπό τόν διάδοχό του στόν Μητροπολιτικό Θρόνο Ἑδέσεως, τόν Μητροπολίτη Ἰωήλ, πού ἦταν τότε Ἱεροκήρυκας καί ἐκεῖνος, ἀφοῦ ὁ Καλλίνικος, τόν χειροτόνησε καί Διάκονο καί Πρεσβύτερο καί τόν χειροθέτησε πνευματικό καί ἀξιῶθηκε νά εἶναι ὁ διάδοχός του στόν θρόνο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἑδέσεως.

Σέ ἕναν πρόλογο γιά ἕνα βιβλίο μου πού γράφω γιά τόν ἅγιο Καλλίνικο, γράφει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωήλ πολύ περιεκτικά:

«Κυριολεκτικά ὁ μακαριστός Ἐπίσκοπος θυσίασε τόν ἑαυτό του γιά τήν Ἐπισκοπή πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός. Δέν ἐκμεταλλεύτηκε τό ἀξίωμά του ἰδιοτελῶς. Ἀντίθετα «γέγονε τοῖς πᾶσι τά πάντα» (βλ. Α΄ Κορ. 9,22), προκειμένου νά ὁδηγήσῃ τίς ψυχές τοῦ ποιμνίου του σέ ὁδούς σωτηρίας. Ἀριστος λειτουργός, ἐπαγωγικός ἱεροκήρυξ, πτωχός ὡς πρός τά ὑλικά πράγματα, πλούσιος σέ ἀγάπη, φίλος τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, κληρικός μέ βαθιά ἐκκλησιολογική συνείδηση, ἀμνησίκακος στό ἔπακρον, ἱερωμένος πού εἶχε τό σπάνιο χάρισμα τῆς ἐλλείψεως

φθόνου, δηλαδή άνεπίφθονος, φίλος καί θαυμαστής τῶν εὐλαβῶν κληρικῶν, ἐγκωμιαστής τῶν συνεργατῶν του, ἄριστος γνώστης τῆς Ἀγίας Γραφῆς, πεντακάθαρος στήν ἐμφάνισή του καί στά λειτουργικά του ἄμφια, ζηλωτής τοῦ μοναχισμοῦ, ἐράσμιος στούς μοναχοὺς τοῦ Ἀγίου Ὁρους, πασίγνωστος γιά τήν πνευματικότητά του στούς συνεπισκόπους του, πανέξυπνος στά διοικητικά, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Εὐτύχησε ἐν ζωῇ νά ἀναπτύξη στό ἔπακρον μαζί μέ τούς ἱεροκήρυκες συνεργάτες του καί ἄλλους κληρικούς σπουδαία κατηχητική ἐργασία στήν Ἱερά Μητρόπολή του καί νά καθιερώση συνάξεις κληρικῶν καί λαϊκῶν. Τελείωσε τήν ζωή του μετά ἀπό βαριά ἀσθένεια καί παρέδωκε τήν ὀλόφωτη ψυχή του στόν Σωτήρα του Ἰησοῦ Χριστό».

Ὁ ἴδιος ὁ Μητροπολίτης ὁ Ἐδέσσης Ἰωήλ στό κείμενο τό ὁποῖο ἔστειλε στήν Σύνοδο γιά τήν ἀγιοκατάταξή τοῦ Καλλινίκου, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἔγραψε:

«Ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Καλλίνικος ὑπῆρξε μία πάνυ ἐνάρετος προσωπικότης πού κατέλιπε φήμην ἀγίου ἀνδρός εἰς τήν Μητρόπολιν του, ἀλλά καί ὅπου ἄλλοῦ προηγουμένως διηκόνησε τήν Ἐκκλησία. Δέν εἶναι λίγα καί τά ὑπερφυσικά σημεῖα, ὅπως ἰάσεις καί ἐμφανίσεις, τά ὁποῖα ὑπέδειξε καί ζῶν εἰσέτι καί μετά τήν ἀγίαν κοίμησιν αὐτοῦ».

Ἕνας διακεκριμένος Ἱερεύς, Ἀρχιμανδρίτης, πού ἐργάστηκε ἐδῶ στήν Ἀθήνα, καί ἔχει μεγάλο ὄνομα, ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, ὁ ὁποῖος ἦταν φίλος τοῦ ἀγίου Καλλινίκου, καί εἶχαν μία στενή ἐπικοινωνία καί κάθε ἡμέρα ὁμιλοῦσαν δυό-τρεῖς φορές στό τηλέφωνο, ὅταν ἐκοιμήθη ὁ Καλλίνικος μεταξύ ἄλλων ἔγραψε:

«Διά τῆς ἐκδημίας του ἡ Ἐκκλησία μας κατέστη πτωχοτέρα. Ὁ Ἐδέσσης Καλλίνικος ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ταπεινοῦ φρονήματος, πραότητος, εὐγενείας, σεμνότητος, ἀνεξικακίας, ἐργατικότητος, ἠθικῆς ἀκεραιότητος, ἀφιλοχρηματίας. Πλήρης φόβου Θεοῦ, πίστεως, ἐλπίδος καί ἀγάπης ἐδόξαζε, δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί ἐτίμησεν ὅσον ὀλίγοι τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν».

Εἶναι σημαντικό τό ποιός τά λέει αὐτά, γιατί μπορεῖ νά λέη καί κάποιος μεγάλες κουβέντες, ἀλλά ὅταν τά λένε αὐτά ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἶχαν σοφία καί γνώση καί τόν γνώριζαν, ὅπως ὁ π. Ἐπιφάνιος, τότε ἔχουν βαρύνουσα σημασία.

Ὁ Ἠγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἀγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου, στόν Κάλαμο Ἀττικῆς, τόν ὁποῖο χειροτόνησε ὁ ἅγιος Καλλίνικος καί σέ Διάκονο καί σέ Πρεσβύτερο, μετά τήν κοίμησή του ἔγραψε τό ἑξῆς:

«Τά χρόνια πού πέρασαν -ἀπό τήν πρώτη γνωριμία μου μαζί του μέχρι καί αὐτή τήν στιγμή, καί εἶναι περισσότερο ἀπό τριάντα- μέ πείθει συνεχῶς ὅτι δεύτερον

Καλλίνικον δέν συνάντησα καί ἀπό ὅ,τι ἡ πείρα πιά μέ διδάσκει δέν πρόκειται νά συναντήσω».

Ὁ ἱερομόναχος π. Παΐσιος Κυριακοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι πνευματικός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἰλαρίωνος Μογλενῶν καί ἦταν ὑποτακτικός τοῦ μεγάλου ἀγίου καί διασήμε ἀσκητοῦ, τοῦ ἀγίου Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου καί τόν ἀγαποῦσε ὁ ἅγιος Παΐσιος, γι' αὐτό ὅταν ἔγινε ἡ κουρά του τοῦ ἔδωσε τό ὄνομά του, μᾶς δίνει τήν ἐξῆς μαρτυρία σέ ἐπιστολή πού ἔστειλε στόν Μητροπολίτη Ἐδέσσης Ἰωήλ, γιά τόν ἅγιο Καλλίνικο:

«Ὅταν ὁ Σεβασμιώτατος Καλλίνικος ἦρθε στό Ἅγιον Ὄρος, τόν Νοέμβριο τοῦ 1976, γιά τήν εἰς Διάκονον χειροτονία μου, εἶχε τήν εὐκαιρία νά συναντηθῇ γιά πρώτη φορά τότε μέ τόν Ἅγιο Γέροντα π. Παΐσιο. Τότε καί ὁ Σεβασμιώτατος φυσικά χάρηκε πολύ καί ὠφελήθηκε, ἀλλά καί ὁ Γέροντας (Παΐσιος) μοῦ εἶπε: “Πρώτη φορά βλέπω τέτοιον Δεσπότη! Μέχρι τώρα δέν ἔχω δεῖ σάν τόν Καλλίνικο”». Τά λέει αὐτά ὁ ἅγιος Παΐσιος. Καί συνεχίζει: «Τόση ἐντύπωση τοῦ ἔκανε. Καί ὅταν πλησιάζοντας πρός τήν ἔξοδο ἀπό αὐτήν τήν ζωή ὁ Δεσπότης ἔλεγε: “Ἐλπίζω νά μέ συνοδεύῃ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ», καί ἐγώ τό μετέφερα στόν Γέροντα (τόν ἅγιο Παΐσιο), μοῦ εἶπε ὁ ἅγιος Παΐσιος: «Ὅχι ἀπλῶς τόν συνοδεύει τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἀλλά τόν καταδιώκει τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ», πού σημαίνει ὅτι εἶχε μέσα του πολύ μεγάλη Χάρη ἀπό τόν Θεό.

Κάποιος ἄλλος ἀπό τό ποίμνιό του, ὁ ὁποῖος εἶναι γεωπόνος-ἐδαφολόγος, ὁ Πρόδρομος Κουκουλάκης, ὁ ὁποῖος γνώριζε τόν ἅγιο Καλλίνικο τοῦ ἔκανε μία τέλεια περιγραφή μετά τήν κοίμησή του. Καί νομίζω διαβάζοντάς το αὐτό καί ἐσεῖς πού δέν τόν γνωρίζετε, περίπου θά καταλάβετε πῶς ἦταν ὁ ἅγιος Καλλίνικος. Γράφει:

«Ὡς Μητροπολίτης ὁ Καλλίνικος ὑπῆρξεν κατά πάντα ἄξιος ἱεράρχης. Προικισμένος καί κεκοσμημένος ὑπό πολλῶν καί σπανίων ἀρετῶν διεκρίνετο κυρίως διά τό ἀκραιφνές ὀρθόδοξο φρόνημά του καί διά τόν διακῆ πόθο του νά διαποιμαίνει τό “πεινῶντα λόγον Θεοῦ” γεώργιον τῆς Μητροπόλεώς του, συμφώνως πρός τίς ἐπιταγές τοῦ Κυρίου... Ὁ Καλλίνικος σάν ἄνθρωπος ὑπῆρξε ἀπλοῦς κι ἀνεπιτήδευτος στούς τρόπους του, λιτός καί ἀσκητικός, ἀφιλοχρήματος καί ἀφιλόαργυρος μέχρις ὑπερβολῆς, ἐπεικῆς στούς ἄλλους καί αὐστηρός στόν ἑαυτό του, πιστός τηρητής τῶν ἱερῶν κανόνων, πράος καί μειλίχιος, εὐσταθής καί καθαρός τόν βίον, εὐπρεπής καί σεμνός. Ἡ μορφή του ὑπενθυμίζουσα βυζαντινὴ ἁγιογραφία (αὐτό εἶναι πολύ χαρακτηριστικό γιατί, ὅταν τόν ἔβλεπε κανεὶς νά λειτουργῇ, τόν ἔβλεπε σάν νά κατέβηκε ἕνας ἅγιος ἀπό τό Ἱερό Βῆμα πού εἶναι ζωγραφισμένος) ἦταν κόσμια καί τό παράστημά του εὐθυτενές ἀκτινοβολοῦσε δέ ἁγιοπατερικὴ μεγαλοπρέπεια. Ἐκεῖνο πού κατ’ ἐξοχὴν χαρακτήριζε τήν ζωή τοῦ

Καλλινίκου καί τό ὁποῖο ἐφήρμοζε μέ πάθος ὑπῆρξε τό “λάθε βιώσας”. Ὁ Καλλίνικος ἦλθε καί ἀπῆλθε ἀπαρατήρητος μέν ἀπό τούς ἀνθρώπους, ἀλλά μέ ζωντανή τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα του. Μία καί μόνη φιλοδοξία εἶχε, νά φανεῖ ἄξιος Χριστιανός καί ἄξιος Ἐπίσκοπος. Παρακαλοῦσε συνεχῶς τόν Θεό νά τόν ἐλεήσει κατά τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν. Χαρακτηριστικό τῆς διακαοῦς αὐτῆς ἐπιθυμίας του εἶναι τό γεγονός ὅτι στήν διαθήκη του ζήτησε νά ἀναγραφεῖ στόν τάφο του ἡ φράση “Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν”. Πρός τήν κατεύθυνση δέ αὕτη ἀνάλωσε ὅλες τίς δυνάμεις του μέχρι τῆς τελευταίας του ἀναπνοῆς».

Ἦταν καί καλός ἱεροκήρυκας, ὅπως σᾶς εἶπα προηγουμένως, ὁμιλοῦσε πάρα πολύ ὠραῖα. Θά μπορούσα νά σᾶς πῶ μερικά χαρακτηριστικά, ἀλλά δέν ἔχω ὥρα στήν διάθεσή μου. Κυρίως ἀγαποῦσε πάρα πολύ νά ὁμιλῇ καί νά λέη χωρία ἀπό τήν Ἀγία Γραφή, χωρία ἀπό τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, χωρία ἀπό τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἀγιορείτη καί τόν ἅγιο Κοσμά τόν Αἰτωλό, καί κυρίως χρησιμοποιοῦσε τό «Γεροντικό», τό «Λαυσαϊκό» καί τό «Λειμονάριο», δηλαδή γεροντικά βιβλία ἀπό τά ὁποῖα ἀντλοῦσε διάφορα περιστατικά γιά νά τά χρησιμοποιῇ στά κηρύγματά του, ἀλλά καί στίς κατ’ ἰδίαν συναντήσεις του μέ τούς ἀνθρώπους.

Τά χωρία πού χρησιμοποιοῦσε ἀπό τήν Ἀγία Γραφή ἦταν πολλά. Κυρίως ἀγαποῦσε χωρία τά ὁποῖα ἔκαναν λόγο γιά τήν ματαιότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ὅπως γιά παράδειγμα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου: «Ποία γάρ ἡ ζωή ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἔστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δέ καί ἀφανιζομένη» (Ἰακ. δ΄, 14).

Εἶχε αἴσθησι τῆς ματαιότητος τῆς ζωῆς, σέ ἀντίθεσι μέ τό ρῆμα τοῦ Θεοῦ πού παραμένει στόν αἰῶνα, γι’ αὐτό καί τοῦ ἄρεσε νά χρησιμοποιῇ τό χωρίο τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καί πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράθη ὁ χόρτος, καί τό ἄνθος ἐξέπεσε· τό δέ ρῆμα Κυρίου μένει εἰς τόν αἰῶνα» (Α΄ Πέτρ. α΄, 24-25). Στήν κατεύθυνσι αὐτήν χρησιμοποιοῦσε καί τό χωρίο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου: «Ὁ κόσμος παράγεται καί ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δέ ποιῶν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τόν αἰῶνα» (Α΄ Ἰω. β΄, 17).

Ἄλλο χωρίο πού μνημόνευε συνεχῶς καί τό ἔλεγε μέ ὅλη του τήν καρδιά εἶναι τό χωρίο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού ἀναφέρεται στήν ἐμφάνισι τοῦ Χριστοῦ τόσο τήν καρδιά τοῦ θεουμένου ἀνθρώπου ὅσο καί κατά τήν Δευτέρα Του παρουσία: «Ὅταν ὁ Χριστός φανερωθῇ, ἡ ζωή ἡμῶν, τότε καί ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ» (Κολ. γ΄, 4). Καί θυμᾶμαι μάλιστα ὅτι, ὅταν ἦταν στό Νοσοκομεῖο στό Λονδίνο, μία ὁλόκληρη ἡμέρα συνεχῶς ἐπανελάμβανε τό χωρίο αὐτό, ἀπό τό πρωί πού ξύπνησε μέχρι τό βράδυ.

Καί βεβαίως είχε και τις δικές του εκφράσεις, τις οποίες έλεγε συνέχεια. Θά μνημονεύσω δύο από αυτές.

Ή μία φράση ήταν: «Θά λαλήση ὁ οὐρανός», πού τήν έλεγε, ὅταν τόν συκοφαντοῦσαν. Πέρασε καί ἐκεῖνος δυσκολίες στήν ζωή του, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει ἄνθρωπος χωρίς δυσκολίες καί χωρίς συκοφαντίες καί χωρίς διαβολές. Ὅμως, αὐτός συνήθως δέν ἀπαντοῦσε, δέν δικαιολογοῦσε τόν ἑαυτό του, ἀλλά έλεγε αὐτήν τήν φράση. Αὐτό δείχνει ὅτι πρέπει νά ἔχη κανείς ἐμπιστοσύνη στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ὅταν τοῦ ἔλεγα μήπως πρέπει νά κάνουμε κάποια ἀνακοίνωση καί νά ἀντικρούουμε τά συκοφαντικά πού ἔλεγαν, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε: «Θά λαλήση ὁ οὐρανός, πάτερ μου». Καί πραγματικά ἐλάλησε ὁ οὐρανός μέ τήν ἀγιοκατάταξή του.

Καί μιᾷ ἄλλῃ φράση έλεγε συνεχῶς: «Δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ πνευματικοῦ». Τοῦ ἔλεγα τί θά κάνουμε μέ τό τάδε; Καί ἀπαντοῦσε: «Δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ πνευματικοῦ». Σεβόταν πάνω ἀπό ὅλα τόν πνευματικό νόμο, πού σημαίνει πῶς ὅ,τι κάνει κανείς στήν ζωή τά βρίσκει μπροστά του καί σέ αὐτήν τήν ζωή καί στήν ἄλλη.

Ἐπίσης, συνήθως σέ κάθε πρόβλημα πού ἀνέκυπτε, χωρίς νά κάνῃ κάποια ἰδιαίτερη παρατήρηση, ἐπανελάμβανε πολλές φορές τό: «Κύριε ἐλέησον», πού εἶχε πολλά νοήματα καί αὐτό ἦταν δεῖγμα ὅτι εἶχε συνέχεια στόν νοῦ του τήν εὐχή τοῦ Ἰησοῦ.

5. Ἡ ὀσιακή καί μαρτυρική ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθενείας του

Τό τελευταῖο σημεῖο πού θά ἤθελα νά τονίσω εἶναι τό πῶς ἀντιμετώπισε τήν ἀσθενεία του.

Δεκαπέντε χρόνια κοντά του, τόν γνώριζα ὅσο κανένας ἄλλος. Γι' αὐτό καί ἂν ὑπάρχουν μερικοί πού λένε διάφορα, ἐνδεχομένως κάποιες ἐλλείψεις του, ἄλλωστε κανείς ἅγιος δέν εἶναι τέλειος, γιά ὅλα αὐτά πρέπει νά ρωτήσῃ ἑμένα, πού τόν γνώρισα καλύτερα ἀπό κάθε ἄλλον σέ ὅλη τήν πληρότητα του.

Ὑπάρχει μία παροιμία, ἕνα ἀπόφθεγμα πού λέει: «Κανείς δέν εἶναι μέγας γιά τόν θαλαμηπόλον αὐτοῦ», δηλαδή, γι' αὐτόν πού τόν φροντίζει συνεχῶς κανένας δέν εἶναι μέγας, γιατί ξέρεي ἐκεῖνος ὅλα τά ἐλαττώματά του. Μέ τόν Καλλίνικο συνέβαινε τό ἀντίθετο. Ὅσο μακριά ἦσουν, τόσο καί δέν τόν καταλάβαινες, ἐνῶ ὅσο τόν πλησίαζες ἀπό κοντά τόσο καί ἔβλεπες τό μεγαλεῖο τῆς προσωπικότητάς του.

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθενείας του βγῆκε ὅλο αὐτό τό ἐσωτερικό βάθος τό ὁποῖο προσπαθοῦσε ὁ ἴδιος νά τό κρύψῃ. Δέν κρυβόταν ὁ ἴδιος καί αὐτή ἡ

έσωτερική του ζωή έμφανιζόταν, φανεωνόταν καί όταν όμιλοῦσε καί όταν λειτουργοῦσε καί όταν κήρυττε καί όταν πήγαινε στό σπίτι γιά νά δῇ τούς ανθρώπους καί όταν πήγαινε στό Νοσοκομεῖο νά έπισκεφθῇ τούς άσθενεῖς, αλλά αυτό δέν τό έβλεπαν οἱ άνθρωποι πού δέν εἶχαν πνευματικά μάτια γιά νά τό δοῦν. Αλλά αυτό τό βάθος τῆς έσωτερικῆς του ζωῆς έλαμψε πολύ περισσότερο κατά τήν διάρκεια τῆς άσθενείας του.

Τήν άσθένειά του τήν αντιμετώπισε ως ένας άσκητής, ως ένας άγιορείτης -αυτό πού ἦταν στόν έσωτερικό του κόσμο- καί ἡ κοίμησή του ἦταν μία κοίμηση όσίου καί μάρτυρος.

Εἶχε όγκο στόν έγκέφαλο, δηλαδή καρκίνο. Μπορεῖ κανείς νά τόν χαρακτηρίσει ως προστάτη τῶν ανθρώπων πού πάσχουν από αὐτήν τήν άρρώστια, πού καί αὐτός υπέφερε καί τήν αντιμετώπισε μέ πνεῦμα ταπεινώσεως καί άφιερώσεως στόν Θεό. Λοιπόν, ἡ κοίμηση του ἦταν κοίμηση όσίου καί μάρτυρος. Κατά τήν διάρκεια τῆς άσθενείας του άφησε όλον τόν έαυτό του στόν Θεό, στήν Πρόνοιά Του.

Όταν τοῦ εἶπαν ότι έχει όγκο στόν έγκέφαλο, εκείνος κατάλαβε ότι πλησιάζει ἡ ώρα του νά φύγει από τόν κόσμο αὐτόν. Κατέβηκε από τήν Έδεσσα στήν Άθήνα, πῆγε σέ έναν πνευματικό, τόν π. Άγαθάγγελο Μιχαηλίδη μέ τόν όποῖο εἶχε έπικοινωνία, καί έξομολογήθηκε. Μετά ζήτησε έναν συμβολαιογράφο στόν όποῖο υπαγόρευσε τήν διαθήκη του. Έλεγε στήν διαθήκη του ότι χρήματα δέν εἶχε, άκίνητα δέν εἶχε, απλῶς καθόρισε πού θά δοθοῦν μερικά άμφια πού εἶχε, καί παρακαλοῦσε τούς ανθρώπους νά τόν συγχωρήσουν καί οἱ ίδιοι συγχωροῦσε έκ καρδίας όλους εκείνους πού τόν έβλαψαν. Υπαγόρευσε τήν διαθήκη του καί μετά υπετάγη στόν Θεό, στήν Πρόνοιά Του.

Τόσο στό Λονδίνο, πού ἦμουν μαζί του έναν μήνα περίπου κατά τήν διάρκεια τῆς έγχειρήσεως καί μετά τήν έγχείρηση, όσο καί μετά πού κατεβήκαμε στήν Ελλάδα καί ἦλθαμε στήν Άθήνα, ἦμουν κοντά του γιά έπτά μήνες σάν ένας δικός του προσωπικός νοσοκόμος. Εκεί εἶδα όλo τό μεγαλεῖο τοῦ «έσω ανθρώπου» του. Γνώριζα από πολύ καιρό αὐτόν τόν «έσω άνθρωπο», ως οἱ κοντινός του άνθρωπος, αλλά κατά τήν διάρκεια τῆς άσθενείας του έλαμψε σάν ένας ἥλιος, σάν χρυσός όλη ἡ έσωτερική προσωπικότητά του.

Έγκατέλειψε τόν έαυτό του στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Δέν ρώτησε ποτέ τί λένε οἱ γιατροί. Έρχονταν οἱ γιατροί, τοῦ έκαναν τήν έπίσκεψη καί μοῦ έλεγαν τήν γνώμη του, όμως αὐτός δέν ρώτησε ποτέ τί εἶπαν οἱ γιατροί, γιατί άφηνε τελείως τόν έαυτό του στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Καί καθώς καθόμουν όλον τόν καιρό δίπλα στό κρεβάτι του άνοιγε τό στόμα του

καί ἔλεγε σοφά λόγια. Εἶχα ἕνα μπλοκάκι καί τά σημείωνα καί τά ἔχω δημοσιεύσει, γιατί σέ αὐτά φαίνεται καθαρά πῶς ἔλαμψε ἡ ζωή του, κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθενείας του.

Μεταξύ τῶν ἄλλων ἔχω γράψει ὅτι ἐπαναλάμβανε συνεχῶς: «Γενηθήτω τό θέλημά σου». Καί ὅταν πονοῦσε, δέν ἔλεγε τίποτα ἄλλο, παρά μόνο τό: «Γενηθήτω τό θέλημά σου. Δόξα σοι ὁ Θεός», «Δόξα τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι». Δοξολογοῦσε τόν Θεό στό κρεβάτι τοῦ πόνου καί τῆς ἀρρώστιας. Ἄλλη φορά ἔλεγε: «Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περί πάντων;». Δηλαδή, εὐγνωμονοῦσε τόν Θεό γιά ὅλα τά δῶρα τά ὁποῖα τοῦ ἔδωσε ἀκόμη καί γιά τήν ἀσθένεια.

Μία φορά μοῦ εἶπε: «Εἶμαι ἀμαρτωλός Ἐπίσκοπος, ἀλλά φοβᾶμαι τόν Θεό καί ἀγαπῶ τήν Ἐκκλησία καί τήν δόξα της. Καί αὐτά νά γράψης». Ἄλλη φορά μοῦ εἶπε: «Τόσον καιρό μιλοῦσα στούς ἀνθρώπους γιά τήν ὑπομονή, τώρα πρέπει νά τήν ἐφαρμόσω καί ἐγώ». Ἄλλη φορά ὅταν τοῦ εἶπα «εἶναι δύσκολη αὐτή ἡ ἀρρώστια», μοῦ εἶπε: «Δέν εἶναι τίποτα δύσκολο. Ἀφοῦ δέν φτάσαμε νά σταυρωθοῦμε γιά τόν Χριστό δέν εἴμαστε τίποτα». Δηλαδή, ἐνῶ πονοῦσε, ἐνῶ εἶχε αὐτήν τήν ἀρρώστια ἔλεγε: «Τί κάνουμε; τίποτα. Σταυρωθήκαμε, ὅπως ὁ Χριστός; Δέν σταυρωθήκαμε», ἐνῶ ἦταν μαρτύριο ἡ ἀσθένεια αὐτή.

Κάποιο ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου πού τοῦ εἶπα ὅτι τήν ἄλλη ἡμέρα θά λειτουργοῦσα στόν Ναό τοῦ Νοσοκομείου, καί τόν ρώτησα τί κήρυγμα ἔπρεπε νά κάνω, ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Νά ἀνέβης πάνω στό καμπαναριό καί νά λές ὅτι ὁ πιό εὐτυχισμένος ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ». Καί τά ἔλεγε μέσα στήν ἀσθένειά του. Τόν αἰσθανόμουν πολλές φορές σάν τούς Τρεῖς Παῖδες μέσα στήν κάμινο τήν καιομένη. Νά εἶσαι μέσα στήν κάμινο καί νά λές «Δόξα σοι ὁ Θεός», εἶναι πάρα πολύ μεγάλο. «Ὁ πιό εὐτυχής ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ».

Γι' αὐτό καί τοῦ ἄρεσε πολύ αὐτός ὁ χαρακτηρισμός: «ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ». Τό λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στόν μαθητή του Τιμόθεο: «Σύ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ» (Α΄ Τιμ. στ', 11). Τοῦ ἄρεσε πολύ αὐτή ἡ φράση, γι' αὐτό καί ὅταν συναντοῦσε κάποιον γνωστό του, του ἔλεγε: «Τί κάνεις, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ;». «πῶς εἶσαι, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ;» γιά νά τοῦ ὑπενθυμίση καί ποιός εἶναι ὁ σκοπός του.

Μία ἄλλη φορά, κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθενείας του, μοῦ εἶπε: «Πρέπει νά ἀγαπᾶμε ὅλον τόν κόσμον, τούς Ἱερεῖς, τούς γέροντες, τά παιδάκια, τούς χωρικούς». Καί ἄλλοτε εἶπε: «Μέ ἄφησε ὁ Θεός νά ζήσω γιά νά μετανοήσω». Ἐπίσης, ἀκοῦστε ἕναν λόγο χρυσάφι: «Δέν μέ ἐνδιαφέρει πολύ ἡ ἀρρώστια, ἄς ἦμουν ἅγιος καί ἄς ἦμουν μέ ἕνα μάτι ἢ μέ ἕνα πόδι». Τόσο πολύ ἤθελε νά γίνη ἅγιος. Ἄλλοτε μοῦ εἶπε: «Ἡ θεία Λειτουργία εἶναι τό γλέντι μας, τό πανηγύρι μας. Ἄν μέ ἀξιῶση ὁ Θεός νά ζήσω καί βγῶ ἀπό τό νοσοκομεῖο καί πάω νά κάνω

κήρυγμα, δέν θά λέω τίποτα ἄλλο παρά μόνον “Ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ”». Τό ἔλεγε αὐτό, ἐπειδή ἔζησε τήν πλήρη κένωση καί τήν αὐτομεμφία.

Μιά ἄλλη φορά ἐκεῖ πού καθόμουν δίπλα μου εἶπε: «Παιδί μου, καλύτερα νά ἔρθῃ ὁ σωματικός θάνατος παρά νά συμβῇ ὁ πνευματικός θάνατος, ὁ χωρισμός ἀπό τόν Θεό». Μία μέρα μοῦ εἶπε: «Προσευχήσου νά μή χάσω τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ τώρα στήν περίοδο τῆς ἀσθενείας μου. Προσευχήσου γιά νά μήν καταστραφῶ». Τό λέει αὐτό ἕνας ἄνθρωπος 65 χρονῶν πού ἦταν σέ ὅλη του τήν ζωή ἀσκητής, ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πού ὡς Πρεσβύτερος καί ὡς Ἐπίσκοπος εἶχε αὐταπάρνηση καί ἀγάπη γιά τόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους.

Καί μία ἄλλη φορά πάλι μοῦ εἶπε: «Αὐτήν τήν ὥρα εἶμαι ὑπόδικος γιατί περιμένω τόν θάνατο καί περιμένω κρίση καί δέν πρέπει νά κατακρίνω κανέναν». Σέ ἄλλη περίπτωση εἶπε: «Μπορεῖ ὁ Θεός μέ τήν ἀρρώστια πού μοῦ ἔδωσε νά θέλῃ νά μοῦ πῇ στόπ, δέν σέ χρειάζομαι ἄλλο. Πρέπει νά κάνουμε ὑπακοή». Ὅταν ἐγώ τοῦ ἔλεγα «θά γίνετε καλά καί θά ἐπιστρέψετε στήν Μητρόπολη», ἐκεῖνος ἐπανελάμβανε: «Μπορεῖ ὁ Θεός νά μοῦ εἶπε στόπ, δέν σέ χρειάζομαι ἄλλο. Καί πρέπει νά κάνουμε ὑπακοή στόν Θεό».

Αὐτά ἦταν λίγα ἀπό τήν τελευταία περίοδο τῆς ζωῆς του, κατά τούς ἐπτά μήνες πού ἦταν στό κρεβάτι τοῦ πόνου καί δοξολογοῦσε τόν Θεό.

Πόση παρηγοριά εἶναι αὐτό γιά μᾶς οἱ ὁποῖοι ἔχουμε δυσκολίες, ἔχουμε στεναχώριες, ἔχουμε κατατρεγμούς, μᾶς συκοφαντοῦν, εἵμαστε ἀρρωστοί! Πόση παρηγοριά εἶναι ἡ ζωή αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου πού μᾶς διδάσκει πῶς νά ἀντιδροῦμε στίς δυσκολίες πού ἔχουμε στήν ζωή μας!

Γι’ αὐτό καί ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅταν ἔλαβε τήν ἀπόφαση στίς 13 Ἰανουαρίου του 2016 νά στείλῃ στόν Πατριάρχη αἴτημα γιά τήν ἀγιοκατάταξή του, ἔγραφε:

«Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως διενεργηθῶσιν τά δέοντα κατά τήν ἐκκλησιαστικήν τάξιν διά τήν ἀναγραφήν ἐν ταῖς Ἀγιολογικαῖς Δέλτοις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐδέσσης Πέλλης καί Ἀλμωπίας κυροῦ Καλλινίκου, ἅτε πανθομολογουμένης τῆς ἀγιότητος καί τοῦ ὀρθοδόξου βίου αὐτοῦ ὑπό τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης Πέλλης καί Ἀλμωπίας».

Καί τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο πού ἔλαβε τήν ἀπόφαση στίς 23 Ἰουνίου φέτος (2020) καί τόν ἐνέταξε στό Ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας ἔγραψε στήν «Πρᾶξιν» πού δημοσιεύτηκε:

«Ἐπειδὴ τοίνυν τοιοῦτος τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ἀνεδείχθη καὶ ὁ ἐν Σιταράλωνα Θέρμου Αἰτωλοακαρνανίας γεννηθεὶς ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Καλλίνικος (κατὰ κόσμον Δημήτριος Ποῦλος) βιώσας θεοφιλῶς καὶ ἀσκητικῶς ἐν Μητροπόλει τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐν Ἑλλάδι, ὅστις ἐσέβετο τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ προήσπιζε τὰ δίκαια καὶ προνόμια αὐτῆς, ὁσιότητι μὲν καὶ ἀγιότητι βίου διακριθεὶς καὶ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἀρετῆς καὶ ἐγκρατείας καὶ ἀγαθοεργίας ἐαυτὸν παραστήσας καὶ ζῶν δέ καὶ μετὰ θάνατον τοῦ χαρίσματος τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας παρὰ Θεοῦ ἀξιωθεὶςδιό καὶ θεσπίζομεν Συνοδικῶς καὶ διοριζόμεθα καὶ ἐν Ἀγίῳ διακελευόμεθα Πνεύματι ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης Καλλίνικος συναριθμῆται τοῖς Ὁσίοις καὶ Ἀγίοις τῆς Ἐκκλησίας, τιμώμενος παρὰ τῶν πιστῶν καὶ ὕμνοις ἐγκωμίων γεραίρόμενος κατ' ἔτος τῇ ἡ' τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἡμέρᾳ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ».

Καὶ ἀμέσως μετὰ μόλις ἀνακοινώθηκε ἡ ἀγιοκατάταξη τοῦ ἀγίου Καλλινίκου, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔγραψε στό Δελτίο Τύπου:

«Θεοφιλῶς, θεαρέστως, ἀγιοπνευματικῶς καὶ ἱεραποστολικῶς διαποίμανε τὴν Μητρόπολή του αὐτός ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Δέν θά ἦταν ὑπερβολὴ νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ ἐνάρετος αὐτός Ἱεράρχης ἀνεδείχθη ἓνα πραγματικό κόσμημα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Θά μπορούσα, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, νὰ πῶ πολλά γιὰ τὸν ἅγιο Καλλίνικο. Ἐδῶ, ὅμως, πρέπει νὰ περατώσω τὸν λόγο καὶ νὰ πῶ ὅτι ἦταν ἓνας καλὸς ποιμένας, καὶ καλὸς Ἐπίσκοπος, εἰς τύπον καὶ τόπον τοῦ καλοῦ ποιμένου τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι αὐτός ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖο Χριστό ἀποκαλοῦσε πολλές φορές τὸ «Ἀφεντικό του». Καὶ ὅταν πῆγαιναν διάφοροι καὶ ἔλεγαν θέλουμε τὸ ἓνα, θέλουμε τὸ ἄλλο, ἐκεῖνος ἔλεγε: «Ὅ,τι πεῖ τὸ Ἀφεντικό» καὶ ἔδειχνε τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἅγιος Καλλίνικος, ὁ Ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ ὁ Ἐπίσκοπος καλὸς τῶν προβάτων, ὁ ἅγιος καὶ ἀσκητὴς αὐτός Ἐπίσκοπος, ὁ Ἀγιορείτης Ἐπίσκοπος εἶναι ἓνα μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ στὴν Ἐκκλησία. Στὰ 200 χρόνια στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος πού ἐγίνε ἡ ἀγιοκατάταξή του. Εἶναι βέβαια καὶ ὁ ἅγιος Νεκτάριος, ἀλλὰ ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας. Εἶναι ἓνα μεγάλο δῶρο στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι μεγάλο δῶρο σὲ ὁλόκληρὴ τὴν Ἐκκλησία καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἓνα μεγάλο δῶρο γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, ὅταν διαβάσουμε καὶ ἐντρυφήσουμε στὴν ζωὴ του καὶ τὴν διδασκαλία του. Νὰ ἔχουμε τίς πρεσβεῖες του!